این صفحه پیام‌ها، متن‌ها، عکس‌نوشت‌ها و خبرهای کوتاه منتشر شده در فضای مجازی را بازنشر می‌دهد. تلاش بر این است که دیدگاه‌ها و نظرات کاربران اندیشمند شبکه‌های اجتماعی در عرصه مکتوب هم دیده شود.

آیینه نفس

انسان بسازید، نه یک مشت انسان‌نمای قالبی ابزاری

آیت‌الله بهشتی(ره):

حتماً آزادی را برای خودتان خیلی مطلوب می‌یابید. خیلی خب، حالا آقایان و خانم‌ها را ببریم سر کلاس: به این بچه‌ها که در دوران شکوفایی استعدادها و شکل‌گیری شخصیت خویشتن هستند، چقدر آزادی عنایت می‌فرمایید؟ اگر تاکنون به این بچه‌های عزیز و انسان‌های آینده آینده‌ساز، آزادی لازم را عنایت نفرموده‌اید، چقدر به آنها ظلم و خیانت شده و به چه چیز آنها خیانت شده؟ به شخصیت انسانی آنها.

ای معلم با ایمان آگاه و آزاد! به عنوان یک دوست و همفکر و همراهت خواهش می‌کنم، شما را به خدا در این کلاس‌ها یک مشت انسان‌نمای قالبی خاک‌برسر نسازید. انسان بسازید، نه یک مشت انسان‌نمای قالبی ابزاری! و تو ای روحانی و ای عالم دینی! یا تو ای نویسنده و گوینده غیرمعمم! با گفته‌ها و نوشته‌هایت یک مشت موجود قالبی، یک مشت انسان‌نمایی که به کارخانه بزرگ اجتماع سفارش داده‌اند تا با فلان مدل به دنیا بیایند، با فلان مدل ببینند، با فلان مدل زندگی کنند و با فلان مدل بمیرند، تحویل آینده ندهد! آینده بشریت به انسان نیاز دارد؛ انسان برخوردار از شخصیت انسانی؛ انسانی که خود را بسازد و محیط خود را.

دوست ندارم دیگر معلم خود را «باغبان» بنامد. دوست ندارم دیگر معلم و مربی خود را «چوپان» تلقی کند. این کلمات مبتذل شایسته شأن معلم نیست. نه شایسته شأن او و نه شایسته شأن آنان که مسئول تعلیم و تربیت آنهاست. معلم و مربی برترین کمک‌کار به انسانی است که در حال خودساختن است.

منبع: کانال تلگرامی «از بهشتی برای امروز» به استناد کتاب نقش آزادی در تربیت کودکان، ص ۱۵۹

استاد مطهری: شهید علم خواهم شد

مهدی کیا در توئیتی نوشت: به آیت‌الله مطهری اطلاع دادند اسمش در فهرست تروری که گروهک فرقان منتشر کرده ذکر شده است. پاسخ ایشان صرفاً این بود که اگر ترورش کنند، شهید علم خواهد شد. فرقانی‌ها تعمداً گلوله را به مغز او شلیک کردند؛ جایی که اندیشه ناب اسلامی تولید می‌کرد.

علما و روحانیون عراق این خط را دنبال کنند

کاربری با نام «دانش‌طلب» در توئیتی نوشت: رهبری به رئیس‌جمهور عراق گفت: «حتی حضور یک امریکایی هم در عراق زیاد است». کاش علما و روحانیون عراق از شیعه و سنی همین خط را بگیرند، همین حرف را بگویند و تکرار کنند؛ آنقدر که همه دنیا بفهمند. پاک کردن سرزمین‌های اسلامی از نیروهای متجاوز وظیفه علماست، روحانیون باید پیشتاز باشند.

قهرمان فراتر از خیال شما می‌آید

ساجده ابراهیمی در پاسخ به توئیت محسن برهانی که دفاع مشروع شهید الداغی را از دو دختری که مورد آزار واقع شده بودند، با الفاظ حقوقی زیر سؤال برده بود، توئیت کرد: ما سال‌ها می‌توانیم درباره قوانین پیچیده فقهی و لزوم بازنگری در قوانین دفاع مشروع حرف بزنیم، اما کار قهرمان این است که از بیرون گود می‌آید، اهریمن را زمین می‌زند و بیرون می‌رود. منتظر تشویق و تشخیص ما نمی‌ماند. ما در میدان شهر جمع شده‌ایم و هیاهو می‌کنیم. ماجرا لب مرز اتفاق می‌افتد.

نقش عطسه در تصادفات شدید!

کانال تلگرامی «دانستنی‌ها» نوشت: یکی از مهم‌ترین دلایل تصادفات شدید در سرعت بالا عطسه کردن است! اگر با سرعت ۱۰۰ کیلومتر بر ساعت در حال رانندگی باشید و عطسه کنید، مسافت ۲۰ متر را با چشمان بسته حرکت می‌کنید!

هوش مصنوعی سامانه مدیریتی تمدن بشری را هک کرده است!

آنچه از نظر می‌گذرد بخش‌هایی از دیدگاه یووال نوح هراری است که در مجله اکونومیست مورخ ۲۸ آوریل ۲۰۲۳ به چاپ رسیده است.

۱. هراس از هوش مصنوعی(AI) از آغاز عصر رایانه، بر انسان سایه افکنده است... در این چند سال، ابزارهای جدید هوش مصنوعی یا همان AI ظهور کرده‌اند که به شکلی غیرمنتظره، سرچشمه تهدید برای بقای تمدن بشری هستند. هسته این تهدید اینجاست که هوش مصنوعی، توانایی‌های قابل توجهی برای تولید زبان بشری و دستکاری آن با به‌کارگیری واژه‌ها، آواها و تصاویر دارد. این است که می‌توان گفت هوش مصنوعی، سیستم عامل یا سامانه مدیریتی جامعه و تمدن بشری را هک کرده است.

۲. زبان، همان ماده اصلی است که تقریباً تمام فرهنگ بشری از آن ساخته شده است و می‌شود. برای مثال، ارزش‌های حقوق بشری در DNA ما نوشته نشده بلکه آفریده‌های فرهنگی‌ای هستند که با بیان روایت‌ها و نوشتن قوانین (و پسند و پذیرش آن) توسط خود بشر شکل گرفته‌اند... همچنین پول نیز یک پدیده فرهنگی است. اسکناس‌ها فقط قطعات رنگی کاغذ هستند و اکنون هم بیش از ۹۰درصد پول رایج در جهان، حتی از کاغذ هم نیست بلکه صرفاً اطلاعاتی دیجیتالی است که در رایانه‌ها ذخیره می‌شود. چیزی که به پول ارزش می‌دهد، در واقع، روایت‌ها و داستان‌هایی است که بانکداران، وزرای امور مالی و کارشناسان ارز دیجیتال برای ما می‌گویند (و به هر میزان که ما آن روایت‌ها را باور و به آن اعتماد کنیم، ارزها هم اعتبار می‌یابند). سام بانکمن-فرید، الیزابت هولمز و برنی مداف همگی توانایی خوبی در ساخت و پرداخت روایت‌ها و داستان‌هایی درباره پول و ارزهای دیجیتال دارند اما هیچ‌کدام از آنچنان توانایی‌ای در خلق ارزش‌های عینی و واقعی برخوردار نیستند.

۳. چه پیش خواهد آمد اگر هوش مصنوعی غیربشری بتواند بهتر از میانگین انسان‌ها به روایت‌سازی، داستان‌سرایی، شاعری، ساخت ملودی، نقاشی و نوشتن قوانین و کتب مقدس بپردازد؟ این روزها وقتی مردم درباره چت‌جی‌پی‌تی و سایر ابزارهای تازه هوش مصنوعی فکر و گفت‌وگو می‌کنند، بیشتر به مواردی مثل استفاده دانش‌آموزان از هوش مصنوعی برای نوشتن مقالات و تکالیف درسی‌شان می‌اندیشند، اما این نگرانی‌ها موجب می‌شود تصویر بزرگ‌تر را نبینیم. فکر کنید که در انتخابات آینده ریاست جمهوری امریکا در سال ۲۰۲۴، ابزارهای هوش مصنوعی قادر به تولید محتواهای سیاسی، خلق روایت‌ها و داستان‌ها و متون مقدس جعلی باشند... چه بسا که در آینده شاهد باشیم که فرقه‌هایی در تاریخ به وجود می‌آیند که متون مقدس‌شان توسط هوش مصنوعی غیربشری نوشته شده باشد. همه ادیان در گذر تاریخ، این دعوی را داشته‌اند که کتاب‌های مقدس‌شان، منشأیی غیربشری دارد. شاید به زودی شاهد باشیم متونی که توسط هوش مصنوعی (یک منشأ غیربشری!) تولید می‌شود، مقدس تلقی شوند.

۴. در یک سطح عامیانه‌تر، ممکن است به زودی در گفت‌وگوها یا چت‌های آنلاین، درباره مسائلی همچون سقط جنین، دگرش‌های آب و هوا یا حمله روسیه به اوکراین با طرف‌هایی شرکت کنیم که فکر می‌کنیم، افراد بشر هستند، حال آنکه در واقع ابزارهای گفت‌وگوی هوش مصنوعی باشند.

۵. هوش مصنوعی با تسلط بر زبان، حتی می‌تواند پیوندهایی عاطفی و روابطی صمیمی با افراد شکل دهد و از قدرت عاطفه و صمیمیت برای تغییر دیدگاه‌ها، جهان‌بینی و ارزیابی‌های ما استفاده کند.

۶. در یک نبرد و رقابت سیاسی برای ربودن ذهن و دل افراد، «صمیمیت» بهترین سلاح است و ظاهراً هوش مصنوعی اکنون توانایی تولید روابطی صمیمی با میلیون‌ها نفر را پیدا کرده است. همه می‌دانیم که در دهه گذشته رسانه‌های اجتماعی به یک میدان نبرد برای جلب توجه انسان‌ها تبدیل شده‌اند. اکنون با نسل جدید هوش مصنوعی، میدان نبرد از «جلب توجه» به «خلق صمیمیت» منتقل می‌شود. فکر کنید چه بر سر جامعه انسانی و روان‌شناسی آدم‌ها خواهد آمد، اگر هوش مصنوعی در نبرد و هماوردی برای خلق پیوندهای عاطفی و صمیمی با ما قادر باشد که پیوندهایی مصنوعی شکل دهد که بر ما تأثیر داشته و مثلاً ما را متقاعد کند که به یک سیاستمدار خاص رأی دهیم یا یک کالای خاص را بخریم؟

۷. حتی بدون ایجاد «صمیمیت مصنوعی» ابزارهای هوش مصنوعی جدید، تأثیر زیادی بر نظرات و دیدگاه‌های ما خواهند داشت. مردم ممکن است برای پاسخگویی به تمام سؤالات خود از یک مشاور هوش مصنوعی به عنوان یک منبع مطمئن استفاده کنند، به همین دلیل حتی شرکت گوگل نیز به هراس افتاده است: چرا باید جست‌وجو کنم، وقتی می‌توانم فقط از اوراکل the oracle بپرسم؟ صنعت رسانه و تبلیغات تجاری نیز باید ترسیده باشد. چرا باید روزنامه بخوانم، وقتی می‌توانم از اوراکل بخواهم که آخرین خبرها را برایم بازگو کند؟ همچنین فلسفه‌ای برای تبلیغات باقی نمی‌ماند، وقتی می‌توانم فقط از اوراکل بپرسم که بگوید چه چیزی را بخرم؟

ما تازه با یک «هوش بیگانه» در سیاره زمین روبه‌رو شده‌ایم. درباره آن چیز زیادی نمی‌دانیم جز اینکه ممکن است تمدن ما را نابود کند. پس باید عرضه غیرمسئولانه ابزارهای هوش مصنوعی در فضای عمومی را متوقف کنیم

۸. نکته این است که حتی این سناریوها هم نمی‌توانند تصویر بزرگ و کامل واقعیت را نشان دهند. آنچه درباره آن بحث می‌کنیم، احتمالاً پایان سرشت بشری تاریخ است، البته نه پایان تاریخ، بلکه پایان آن بخشی از تاریخ که تحت غلبه انسان‌ها رقم خورده است. تاریخ عبارت است از تعامل میان بیولوژی و فرهنگ، میان نیازها و خواسته‌های بیولوژیکی ما برای چیزهایی مانند غذا و نیازهای جنسی با پدیده‌های فرهنگی همچون دین و قوانین. تاریخ فرایندی است که در گذر آن، قوانین و ادیان، نیاز به غذا و جنسیت را سروشکل می‌دهند. زمانی که هوش مصنوعی کنترل فرهنگ را به دست گیرد و روایت‌ها، داستان‌ها، ملودی‌ها، قوانین و دین‌های تازه را خلق کند، چه اتفاقی برای «روند تاریخ» خواهد افتاد؟ ابزارهای گذشته مانند صنعت چاپ و رادیو به گسترش ایده‌های فرهنگی انسان‌ها کمک می‌کردند اما هیچ‌گاه خود این ابزارها، ایده‌های فرهنگی تازه را خلق نمی‌کردند، حال آنکه کارکرد هوش مصنوعی در این زمینه، از بنیان تفاوت می‌کند. هوش مصنوعی می‌تواند ایده‌های کاملاً تازه و فرهنگ کاملاً نوینی پدید آورد.

۹. احتمالاً در مراحل ابتدایی، هوش مصنوعی از همان پیش‌نمونه‌های انسانی human prototypes که در دوران نوزادی‌اش به او یاد داده شده، تقلید خواهد کرد. اما با گذر زمان، فرهنگ هوش مصنوعی با رشد خیره‌کننده‌اش به جایی خواهد رسید که پیش از آن، ظرفیت ذهنی هیچ انسانی به نزدیکی آن هم نرسیده است. برای هزاران سال، انسان‌ها در دل رؤیاهای دیگر انسان‌ها زندگی کرده‌اند. در دهه‌های آینده، ممکن است به شرایطی برسیم که در دل رؤیاهای یک پدیده هوشمند غیربشری و اصطلاحاً بیگانه زندگی کنیم.

۱۰. بی‌گمان می‌توان توانایی‌های تازه هوش مصنوعی را برای مقاصد خوب نیز به کار گرفت اما در اینجا به این موضوع نمی‌پردازیم چراکه افرادی که در حوزه هوش مصنوعی کار می‌کنند، درباره آن بسیار صحبت کرده‌اند. کار تاریخ‌نگاران و فیلسوفانی مانند من، نشان دادن خطرات است، با این حال مطمئناً هوش مصنوعی می‌تواند به ما در بسیاری از زمینه‌ها کمک کند؛ از پیدا کردن روش‌های تازه برای درمان سرطان تا یافتن راه‌حل‌هایی برای بحران زیست‌محیطی کنونی. پرسشی که با آن روبه‌رو هستیم این است که چگونه مطمئن شویم ابزارهای جدید هوش مصنوعی برای مقاصد خوب و نه برای مقاصد بد به کار گرفته می‌شوند. برای این منظور، ابتدا باید قدرت و توانایی واقعی این ابزارها را درک کنیم. از سال ۱۹۴۵، ما می‌دانیم که فناوری هسته‌ای می‌تواند انرژی ارزانی برای رفاه انسان‌ها تولید کند اما ممکن است باعث نابودی فیزیکی تمدن بشری هم شود، به همین دلیل تدابیر بین‌المللی کلی‌ای را ترسیم و تدوین کرده‌ایم تا از موجودیت بشر حفاظت کنیم و مطمئن شویم که فناوری هسته‌ای اساساً برای مقاصد خوب استفاده می‌شود. اکنون با یک سلاح به اصطلاح کشتار جمعی یا ویرانی انبوه تازه سروکار داریم که می‌تواند جهان ذهنی و اجتماعی ما را نابود کند.

۱۱. هنوز می‌توانیم ابزارهای هوش مصنوعی جدید را تحت نظارت قرار دهیم اما باید به سرعت عمل کنیم. در حالی که فناوری هسته‌ای نمی‌تواند بمب‌های هسته‌ای نیرومندتری اختراع کند، هوش مصنوعی می‌تواند با رشد مضاعف خود، هوش مصنوعی قدرتمندتری را پدید آورد. اولین گام حیاتی این است که خواهان کنترل‌های ایمنی دقیق و محکم، پیش از عرضه عمومی ابزارهای هوش مصنوعی بشویم. همانطور که شرکت‌های دارویی نمی‌توانند داروهای جدید را پیش از بررسی اثرات جانبی کوتاه‌مدت و بلندمدت آنها عرضه کنند، شرکت‌های فناوری هم نباید ابزارهای هوش مصنوعی تازه را پیش از ایمن‌سازی عرضه کنند. ما به نهادی معادل سازمان غذا و دارو برای این فناوری تازه نیاز داریم و باید هم در این زمینه به سرعت اقدام کنیم. آیا کندکردن فرایند عرضه عمومی هوش مصنوعی باعث می‌شود دموکراسی‌ها در مقابل رژیم‌های خودکامه بیشتر عقب بمانند؟ برعکس، این عرضه بدون ضابطه ابزارهای هوش مصنوعی است که به هرج و مرج اجتماعی می‌انجامد و به رژیم‌های استبدادی کمک می‌کند تا به تخریب سازوکارهای مردم‌سالار بپردازند. دموکراسی در سرشت خود، یک گفت‌وگوست و گفت‌وگوها هم به زبان وابسته‌اند. وقتی هوش مصنوعی زبان را هک می‌کند، می‌تواند توانایی برقراری گفت‌وگوهای مفید و مؤثر را از ما بگیرد و دموکراسی را نابود سازد.

۱۲. ما تازه با یک «هوش بیگانه» در سیاره زمین روبه‌رو شده‌ایم. درباره آن چیز زیادی نمی‌دانیم جز اینکه ممکن است تمدن ما را نابود کند. پس باید عرضه غیرمسئولانه ابزارهای هوش مصنوعی در فضای عمومی را متوقف کنیم و هوش مصنوعی را تحت کنترل درآوریم و آن را مدیریت کنیم، پیش از آنکه ما را تحت کنترل خود درآورده و مدیریت کند. اولین قانون و مقرراتی که پیشنهاد می‌دهم این است که الزامی باشد که هوش مصنوعی بگوید که یک هوش مصنوعی است. اگر در حال گفت‌وگو با کسی هستم و نمی‌توانم تشخیص دهم که آیا او یک انسان است یا یک هوش مصنوعی، آنجاست که نقطه پایان دموکراسی فرا رسیده است.

این متن توسط یک انسان تولید شده است.

شاید هم نه؟

با کمک هوش مصنوعی احتمالاً به زودی با حیوانات صحبت خواهیم کرد

کانال تلگرامی «مجله هوش مصنوعی» نوشت: تصور کنید بتوانیم با استفاده از گوشی هوشمند، آنچه را که پرندگان به یکدیگر می‌گویند رمزگشایی کنیم یا بفهمیم فیل‌های آفریقایی به یکدیگر چه می‌گویند. خبر خوب این است که ظاهراً زمان زیادی تا رسیدن به فناوری تشخیص گفتار حیوانات باقی نمانده و در واقع این موضوع، بخشی از آینده فناوری پروژه گونه‌های زمین (ESP) است. سازمان ESP سازمانی غیرانتفاعی است که آزا راسکین، مؤسس آزمایشگاه موزیلا و بریت سلویل از اعضای تیم بنیانگذار توئیتر آن را تأسیس کرده‌اند. هدف این سازمان، رمزگشایی ارتباطات غیرانسانی با استفاده از هوش مصنوعی است. رمزگشایی ارتباطات حیوانات می‌تواند به توسعه ابزارهایی منجر شود که می‌توانند به تحقیقات حفاظت از محیط زیست کمک کنند. دانشمندان قادر خواهند بود با اطلاع از ویژگی‌های کشف‌نشده حیوانات، روش ارتباط گونه‌های خاص، نحوه شکار، غذا خوردن، ایجاد ارتباط با دیگر حیوانات و روش پردازش اطلاعات دریافتی از محیط اطراف آنها را کشف کنند.

فکر کردن را از مادرم آموختم

کانال «مدرسه تاریخ‌اندیشی قصص» در ایتا به اشتراک گذاشت: مرتضی که ۱۰ ساله شد، درس‌های مکتبخانه وی را کفایت نمی‌کرد برای همین پدرش شروع به آموزش علوم مقدمات حوزه به او کرد. مرتضی خیلی باهوش بود و سریع دروس را یاد می‌گرفت، البته گاهی مادر هم در کنار پسرانش می‌نشست و در جلسه درس شرکت می‌کرد. آن وقت وقتی همسرش مسئله‌ای دینی یا حکمی را به پسرها یاد می‌داد، آهسته به بچه‌ها می‌آموخت که چگونه از پدرشان سؤال بپرسند. بعدها استادشهید در مصاحبه‌ای گفته بود: «من فکر کردن را از مادرم آموختم.» (منبع: برگرفته از کتاب «سرگذشت‌های ویژه از زندگی استاد مطهری» به روایت جمعی از فضلا و یاران، مؤسسه نشر و تحقیقات ذکر.)

آیا آموزش و پرورش و سلامت را می‌توان خصوصی کرد؟

سیدیاسر جبرائیلی در کانال تلگرامی خود نوشت: فلسفه سیاست‌های کلی اصل ۴۴ استفاده از انگیزه خلق ثروت و کسب منفعت بخش خصوصی برای تأمین منافع ملی و پیشرفت کشور است. سؤال این است که آیا در زمینه آموزش‌وپرورش و بهداشت‌ودرمان، انگیزه خلق ثروت می‌تواند نسبتی با منافع ملی بیابد؟

آیا اساساً این امور، ماهیت «اقتصادی» دارند که کسانی می‌خواهند آنها را ذیل اصل ۴۴ قانون اساسی که مربوط به اقتصاد است، تعریف کنند؟ اگر آموزش‌وپرورش عمومی و بهداشت‌ودرمان ماهیت اقتصادی بیابند و زمینه‌ای برای کسب منفعت از آنها برای بخش خصوصی فراهم شود، آیا همه مردم زیر چتر این امکان قرار خواهند گرفت؟ طبق اصل ۳۰ قانون اساسی، دولت موظف است وسایل آموزش‌وپرورش رایگان را برای همه ملت تا پایان دوره متوسطه فراهم سازد و وسایل تحصیلات عالی را تا سرحد خودکفایی کشور به طور رایگان گسترش دهد.

درباره بهداشت‌ودرمان نیز رهبر معظم انقلاب صراحت دارند که بیمار وقتی به بیمارستان مراجعه می‌کند، جز درد و رنج بیماری‌اش، نباید ناراحتی دیگری داشته باشد.

اگر بخش خصوصی حاضر باشد به صورت رایگان مردم را آموزش دهد یا به صورت رایگان مردم را درمان کند، حتماً تشریف بیاورد و مدرسه خصوصی یا بیمارستان خصوصی تأسیس کند، اما اگر ما آمدیم آموزش عمومی یا درمان عمومی را تعطیل کردیم و سپردیم به بخش خصوصی و بخش خصوصی طبیعتاً به دنبال انتفاع خود رفت، تنها کسانی خواهند توانست از این امکانات استفاده کنند که توان پرداخت هزینه‌اش را دارند و این یعنی استبعاد از قانون اساسی و سیاست‌های ابلاغی ولی فقیه.

حتی اگر ما آمدیم آموزش و درمان را تبدیل به دو بخش دولتی و خصوصی کردیم تا هر کس پول بیشتری دارد، با کیفیت بهتری آموزش ببیند و درمان شود، در حال دامن‌زدن به شکاف طبقاتی و بی‌عدالتی هستیم. برخی با این توجیه که بخش خصوصی درآمدی را که از آموزش و درمان کسب می‌کند، در راه خیر و رفع محرومیت هزینه می‌کند، دنبال توجیه این مسئله هستند، اما این یک خطای راهبردی است. آنچه «کار خیر» عنوان می‌شود، به‌هیچ‌وجه رافع شکاف طبقاتی ایجادشده در جامعه نخواهد بود.

تغییر محسوس توازن قدرت بین فلسطین و رژیم صهیونیستی

علیرضا تقوی‌نیا در کانال تلگرامی خود نوشت: گروه‌های مقاومت فلسطینی در واکنش به مرگ خضر عدنان اسیر فلسطینی، حدود ۲۰ راکت از نوار غزه به شهرک‌های مهاجران اشغالگر شلیک کردند که تصاویر منتشره نشان می‌دهد برخی از آنها به مناطق صهیونیست‌نشین اصابت کرده است. در این خصوص چند نکته باید ذکر شود:

۱) وضعیت توازن قوای نظامی میان فلسطینیان و اسرائیل به جایی رسیده که گروه‌های مقاومت در واکنش به فوت یک اسیر فلسطینی در زندان‌های رژیم‌صهیونیستی، می‌توانند اینگونه به طرف مقابل پاسخ نظامی دهند و امنیت آنان را از بین ببرند و زندگی عادی آنان را مختل کنند.

۲) اسرائیل نتوانسته در برابر فلسطینیان بازدارندگی مؤثر ایجاد کند و ابتکار عمل را از آنان بگیرد، گروه‌های مقاومت هر زمان که اراده می‌کنند، شهرهای صهیونیست‌نشین را زیر آتش می‌گیرند و ارتش یهود نیز تنها به تعدادی بمباران بسنده کرده و مانع افزایش روند تنش می‌شود اما ارتش اسرائیل هیچ‌گاه نتوانسته به طور جدی و مؤثر توان نظامی فلسطینیان در نوار غزه را نابود کند و امنیت شهروندان اشغالگر را تأمین کند.

۳) روزگاری موازنه قدرت میان اسرائیل و گروه‌های فلسطینی به گونه‌ای بود که ارتش صهیونیست در واکنش به ترور شلومی آرگوف، سفیر رژیم در لندن توسط گروه ابونضال، به لبنان حمله کرد و تا بیروت پیش رفت و تمام مبارزان فلسطینی را مجبور به تبعید به تونس کرد اما امروز نمی‌تواند منابع مادی تهدید و تسلیحات نظامی استقرار یافته علیه خود را در باریکه‌ای ۳۶۰ کیلومتر مربعی (نصف شهر تهران) از بین ببرد.

۴) شهروندان صهیونیست نیز احتمالاً به این نتیجه رسیده‌اند که راهبردهای دولت اسرائیل و تسلیحاتش مانند پدافند گنبدآهنین نمی‌تواند از آنها به خوبی دفاع کند، از طرفی توان تهاجمی اسرائیل نیز تا میزانی ضعیف شده که قادر نیست مقاومت نوار غزه را سرکوب کند و احتمال شدت گرفتن روند مهاجرت معکوس قابل پیش‌بینی است.

تصویر منتخب

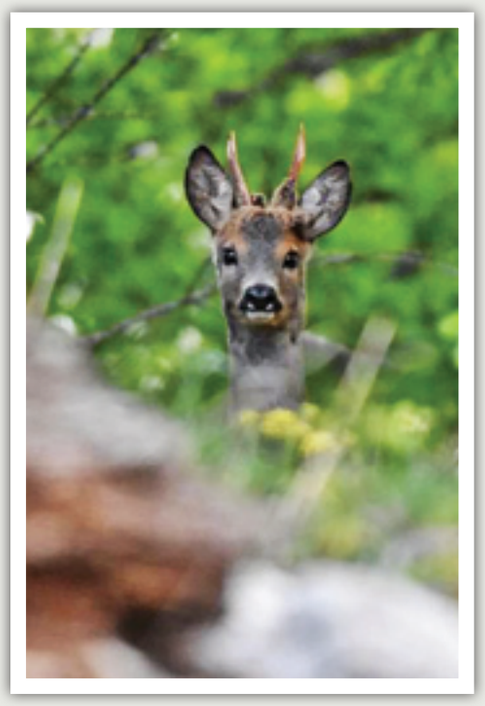

شوکا، کوچک‌ترین گوزن ایران
عکس از امیرحسین گوهردهی